

„Edinost“

Izjava entrat na dan, razen nedelj iz praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina zunanja:

za celo leto 34 kron
za pol leta 18 „
za četrt leta 9 „
za en mesec 3 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino priloženo naročilno se upravnica ne vrata.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne znamke številke po 5 stotink (5 avt.); izvan Trsta pa po 8 stotink (8 avt.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v alic Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v alic Molin picolo št. 3, 11. nad-tr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Vabilo

na

javni občni zbor

političnega društva „Edinost“

ki se bo vršil

v nedeljo dne 27. t. m. ob 4. uri pop. v dvorani „Narodnega doma“

v Barkovljah

s sledečim vspeedom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. O položaju.
6. Eventualnosti.

V Trstu, dne 16. oktobra 1901.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Mednarodna pomembnost Slovencev.

(Zvršetek.)

Slovenci tvorijo, takorekoč, le razmerno daljši geografski pas, ki se vleče od iz-pod Grude jugozapadno proti Adriji; ali ta pas je ravno radi svojega položaja nad in ob Adriji največje važnosti, in to splošno-politiški in trgovinsko-politiški. V tem pogledu zaostaja celó mnogo večji teritorij. Čehoslovani za malimi pokrajinami Slovencev. V gotovem zmislu je nevarnost, ki grozi Češki od strani Nemčije, le sredstvo do namena, da bi ta poslednja preko čeških tal, ohranjenih do sedaj Slovanom, prodrla do Adrije in od tu po najkrajši črti do Sredozemskega morja; dočim pa Slovenci v tem zmislu predstavljajo že neposredno cilj ekspanzivne politike vsenemške. Kdor poseduje pokrajine Slovencev, ima neposredno pristop k Adriji.

Veličina slovenskega naroda ne podelja istemu mednarodne pomembnosti, ampak podeljuje mu jo njega zemlje-

pisno položeno! Vsenemci govore zaničljivo o narodu Slovencev, ki šteje le jeden in pol milijona duš, med tem pa se trudijo najsišneje, da bi ta narod popolnoma zdrobili, ker dobro vedo, koliko li Vsenemčija pridobila s tem!

Etnografsko (narodopisno) so pa Slovenci, vzle svojemu malemu številu, važni dovolj, da v slučaju vojne delujejo tudi moralno. V slučaju vojne nevarnosti se more Avstro-Ogrska pred Evropo skliecevati na to, da Slovenci niso ni Nemci, ni Italijani, ampak jednostavno le Slovani, po katerih druge države le smejo posezati iz narodnih vzrokov.

Mednarodne simpatije navstajajo tam, kjer so opravičene, in če danes Buri uživajo simpatije tudi na strani negermanskih narodov, bi tudi Slovenci ob Adriji brezdvomno pridobili takih simpatij, ako bi si jih tuje narodno-jednotne države prisvojile. Tudi slovanske krvine bo možno vedno smatrati za — vodo!

Kar se dostaja avstro-ogrskih narodov nasproti Slovincem, je jasno, da se morajo isti že iz trgovinsko-političnih interesov postaviti na stališče ugodno Slovincem! Ne da bi bili ti narod trgovcev, ampak, ker stoje kakor naravna mednarodna straža za Adrijo, Adria ni potrebna le za Nemce Avstro-Ogrske, ampak je potrebna za vse narode te države. Ali so ti narodi Lothariške monarhije sedaj gospodovalni, ali pa so v vrsti manje vrednih, to je vse eno, in je važno za vseh, da inozemski narodi ne vzameje Adrije: da se torej ohranijo in povspešijo Slovenci, ki čuvajo Adrijo kakor etnografski element.

Ptuja država ob Adriji bi avstro-ogrške narode vse drugače napravila obvezne v dajanje tributa, nego je to danes, ko so vendar domači narodi Avstro-Ogrske udeleženi ob Adriji. Skupnaronoden interes, poleg že omenjenega gospodarskega, imajo na ohranjenju Slovencev vsi ostali Slovani Avstro-Ogrske in potem vseh drugih dežel, kjer-koli so naseljeni.

Slovanom, ki imajo svoja selišča v Avstro-Ogrski v zvezo od Slovencev, ne treba dolgo razmišljati, da Slovenci tvorijo zid, tako, da napadalni (agresivni) narodi ne nalezajo neposredno na njih (omenjene Slovane),

ampak najprej na Slovence. V modernem, spremenjenem zmislu so Slovenci danes — kakor nekdanj Hrvati proti Turkom — antimurale, predzidje proti udiranju agresivnih sosedov.

Ob vprašanju ohranjenja Slovencev nimamo ne gre za kvaliteto njihove kulture, ampak jedino le za kri, ki je sorodna krvi drugih Slovanov! Že krv sama zadošča, da primerno privlačuje in neprimerno odmeče. Slovani imajo torej kakor poseben narod dovolj vzroka, da se potezajo za ohranjenje Slovencev. Za skupno Slovanstvo ne primankuje tudi kulturnega elementa, ki daje Slovincem vrednost za druge Sloane. Vse pravoslavno Slovanstvo ve, ali da so bili Slovenci direktno, ali pa je bilo jedno njih najsorodnejih plemen, iz katerega je došla podlaga za staroslovanski cerkveni jezik. Tak narod mora torej imeti v sebi zmožnosti, ki se morajo Slovanom videti dragocene tudi za bodočnost!

Ako premostrimo vse različne momente, ki morejo Slovincem dajati sedaj mednarodno pomembnost, je pred vsem njihovo zemljepisno položeno in slovanska krv, ki odločata, da ne le Slovani, ampak tudi Avstro-Ogrska in konečno vsi tisti drugi narodi in države imajo interes na tem, da bo na sebi mali ter politično, kulturno kakor tudi ekonomski tlačeni narod Slovencev čuvan pred napadi od strani narodnih nasprotnikov.

Sigma.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. oktobra 1901

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

— Predsednik grof Vetter je otvoril sejo ob 10. uri in 10 minut zjutraj. Čitanje došlih spisov je bilo zelo kratko. Poslanec Schuhmeier in tovariši (socijalisti) postavili nujni predlog za odpravo paragrafa o razžaljenih vere iz kazenskega zakonika.

Nemško-nacionalna stranka je stavila predlog, ki zahteva, da se sedanja konvencija z nemško državo glede nalezljivih bolezni med živino in glede veterinarskih določil, nadomesti z novo konvencijo, ki bi olajšala trgovino z živino med našo državo in Nemčijo.

krat! In zdaj je minolo vse, minola je vsa ta sreča. Nič več ne odmeva po hiši zvoneči glas dečkov, s katerim je tako veselo klical svojega očeta. Ubogemu očetu ne teka več nasproti ljubljeno dete. Moj Friderik spi večno spanje! Ne vzdrami se nikdar več...

Tako je čisto jadikovala v globoki žalosti in grenke solze, solze po zgubljeni materinski sreči so jej zalivale oči. A ravno te solze so jej vsikdar nekoliko lajšale bol, da jej je bilo nekoliko lažje okolo srca.

Tako je bil tudi ta večer, ko je čakala Rodriga. Često se je obrnila do speče hčerke, da vidi, da-li dete res spi. Zdajci se je začul zvonček na dvorišču. Nekaj kakor veselje jej je zasijalo v licu. Saj je bila gotova, da prihaja — on, toli željno pričakovani. Hitela je odpirati hišna vrata. Pozdravila je soproga najprisrčneje, pripoveduje mu, kakó tesno jej je bilo pri srečanju ob dolgem čakanju. On pa jo je svaril, naj ne bo tako sumljiva, češ: saj živimo v varnih krajih.

— Ali ne veš, ljubljena žena, kako je svaril zdravnik, da se ne smeš udajati žalosti in skrbem. Sedaj pa vidim zopet, da so ti oči objokane! — tako je svaril mož.

Njej pa se je nekako čudno zdelo, da mož ne odloži suknje. On je zapazil to in je menil:

— Ugani, kaj nosim pod suknjo! Ta

Posl. Heilinger je uležil predlog za ustanovitev upravnega sodišča v varstvo proti samovoljnostim policije.

Posl. Stranisky je predložil interpelacijo prepovedi trgovine na termine s poljedelskimi pridelki.

Posl. Borčić je uležil interpelacijo glede dogodka, ko je neki visoki funkcionar na bosanski upravi vodil v Budimpešto deputacijo bosansko-hercegovinskih trgovcev z namenom, da se med Ogrsko in Bosno-Hercegovino razvijejo živahnejši trgovinski odnošaji.

Posl. Spinčić in tovariši so interpelirali radi zavlčevanja v dostavljanju soli za domačo rabo kastavski občini za leto 1901.

Predno je zbornica prešla na dnevni red, je dobil besedo mladočeski poslanec dr. Pacak, da protestira proti napadom od strani Vsenemcev v prejšnji seji na posl. Stranskega, ki je govoril v imenu naroda češkega.

Govornik je vprašal predsednika, kaj misli storiti, da bo taka velika stranka varovana pred takimi napadi in da bo varovano dostojanstvo zbornice. Predsednik je obžaloval dogodka v prejšnji seji, proti temu da nima drugega sredstva, nego pozivanje na red. Obrnil se je do zbornice s posvarilom, naj varujejo dostojanstvo zbornice in naj se vzdrže osebnih zasramovanj.

Na to so nadaljevali razpravo o nujnem predlogu posl. Stranskega glede izgredov v Litovlu.

Govorili so še posl. Hruby, Reichstädter in drugi govorniki. — Za nujnost predloga glasovala je poleg desnice tudi levica. Tudi za prvi del predloga, ki pozivlja vlado, naj izvede strogo preiskavo, so glasovali Nemci, za drugi pa, ko zahteva, naj se krivci kaznujejo, so glasovali Nemci proti, a bil je kljub temu vsprejet s 139 glasovi proti 122. Mladočeli so izid glasovanja pozdravljali z burnim ploskanjem, Vsenemci so tudi ploskali, toda — to se umeje — le ironično. (Pa se res čudni ljudje ti Nemci: najprej glasujejo za to, da se izvede stroga preiskava, potem pa so proti temu, da bi se krivci kaznovali! Čemu naj bo potem preiskava, ako se nimajo krivci kaznovati? S tem svojim postopanjem pa so Nemci izpodbili tudi vsa prizadevanja mogočnega zaščitnika svojega,

poziv je vzbudil vso radovednost njeno, da je vskliknila: Kako naj bi uganila?

Čim je Rodrigo privzdignil suknjo, je vskliknila vsa v začudenju in strahu: Bog, Bog — otroka prinaša!

On pa jej je potem pripovedoval podrobno, kako je našel dečka sredi gozda, utrujenega, lačnega in na pol zmrzlega. Izrekal je tudi svoje prepričanje, da tu se je morala dogoditi velika »lumparija«.

— Glej, kako trdno je zaspal! Kakó lep je! Istih let utegne biti kakor najina Lavrica. Bog ve, kje so mu stariši! Tako je govoril dobri mož.

In ta dobra človeka sta bila kmalu jedina med seboj, da bosta dečku nadomeščala stariše, ako ne prideta istim na sled. In kakor žarek sreče je zopet posijal nad njima.

— Nobene materinske dolžnosti nočem zanemarjati na njem. Čuvati ga hočem kakor da je moj lastni sin...

V tem se je hitro vzbudil in je zaklical: Mama, ali sem zopet pri tebi!

Ona je skušala tolažiti dete. Dete pa je hitro zapazilo, da to ni glas njegove matere in je prosilo spustitvi se v ihtenje: Kje sem? Dvignivši ročici je otrok, milo prosil, naj mu ne store nič hudega, saj da bo priden!

(Pride še.)

PODLISTEK 3

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Dogodilo se je zopet, da je moral Rodrigo v mesto k svojemu grofu po nekem opravilu. V mestu se je mudil več nego navadno. A nikakor ni hotel čez noč ostati v mestu, ker je dobro vedel, kakó težko ga žena doma pričakuje. Dal je torej svojega konja zasedlati in je hotel z naglo ježo pridobiti zamujeni čas. Ze je legala noč na zemljo in še je imel precej pota do doma. Moral je jahati preko domačega gojzda. Jahaje v temi je začul otroški glas. Obšla ga je groza, kajti živo mu je prišel v spomin oni grozni trenutek tistega večera, ko je bil začul Hektorja eviliti ob mrtvem truplu ponosnega mu sina Friderika. Ustavil je konja in poslušal. Res — bil je človeški glas: glas otroka. Ves razburjen je stopil s konja, ga prijel za uzdo in ga vodil za seboj skozi grmovje v smeri, odkoder je prihajal glas. Kmalu je našel fantiča kakih 5 let, ležečega na tleh. Fantič se je, zazrši starega moža, hitro vspel po konci in je povzdigneni rokami prosil Rodriga pomoči.

— Kaj ti je, ljubi otrok? vprašal je Rodrigo otroka nežno.

— Oh, lačen sem.

— Mari si se izgubil?

— Izgubil, kaj se pravi to?

— Vprašam te, kako si prišel semkaj? Tresč se po vsem životu je pripovedoval fantič: Dva moža sta me dovela do tule. Tu sta me vrgla z voza in se odpeljala dalje.

— Kdo so tvoji stariši?

Otrok ni vedel dati odgovora. Na vprašanje po imenu, pa je odgovoril plaho, da ga kličejo za Edvarda.

Sirota je bil — lačen. Rodrigo ga je tolažil: Le pojdi z mano, jaz hočem skrbeti za-te, dokler ne najdemo tvojih tovarišev.

Vzel je otroka k sebi na konja. Bilo je v jesenski dobi. Večerni zrak je bil že mrzel. Utrujenost, gorkota pod suknjo, v katero ga je bil Rodrigo zavil in gibanje konja so storili, da je deček kmalu zaspal.

Bilo je že polnoči. Lavra je še vedno čakala svojega soproga ob borni svetilobi male svetiljke. Poleg nje je ležalo dekletce in je spavalo sladko.

— Ah, kolikokrat sem tako sedela in čakala njega, ko je bil moj Friderik še živ! Eh, da, dečka ni bilo možno spraviti v postelj, dokler ni bilo očeta domov. In kako mu je tekel nasproti, čim je začul, da očeka trka na vrata! In kako prisrčno, ljubeče ga je oče poljubljal vsakokrat in stiskal v naročje! Moj Bog, moj Bog, kako srečna sem bila ta-

gospoda ministerskega predsednika dra. Körberja, da bi opral tolovajsko postopanje nemških fanatikov v Litovlu. Ker so Nemci glasovali proti temu, da bi bili krivci kaznovani, priznali so indirektno, da so sami prepričani, ne samo da je krivec, ampak tudi, da so krivci — isti Nemci! In ker so Nemci, naj bi se ne kaznovali, posebno pa — menda še zato ne, ker so ti Nemci napadali Čehe, kar v obeh nemških poslancev bržkone ni tako velik greh. Op. ur.).

Na to je zbornica prešla v razpravo o nujnem predlogu socijalističnega poslanca Seitzja, da bi se odredilo potrebno v korist brezposelnih delavcev. Utemeljuje svoj predlog je posl. Seitz dokazoval, da je obupnemu stanju delavstva kriva sedanja industrijska kriza. Vlada misli, da je ta kriza samo začasna, vsled česar se ne more odločiti, da bi ukrenila potrebne radikalne odredbe, da se kriza odpravi.

Ministerski predsednik dr. Körber je odgovarjal, da je brezposelnost redna prikažen, ki se pojavlja vsako leto ob bližajoči se zimi, ker se ob tem času morajo zaustaviti mnoga dela. Od vseh strani se pritiska na to, da bi se odpomoglo neprimlikam, ki nastajajo vsled pomanjkanja dela, ali to je socijalno-političen problem, katerega dosedaj — kljub vsem teoretičnim in praktičnim poskusom — ni bilo možno rešiti nikjer na svetu. Priznava, da so nekatere odredbe, ki se priporočajo v slednjem času, kakor ustanovitve zavodov za nameščanje in zavarovanje za slučaj brezposelnosti; ni pa gotovo, da bi ti pripomočki tudi stalno odpomogli bedi. Kar se tiče vlade, hoče ista storiti vse, kar je v njenih močeh, posebno se skorajšnjimi naročili za dela, ki so zapopadana v investicijskem programu.

Vsenemec Hannisch je zatrjeval, da je vzrok industrijski krizi iskati v tem, da se produkcija ne ravna po potrebah konsuma. Vprašal je, da-li ne bi bilo mogoče urediti potom zakona tako, da bi se brezposelni delavci v mestih, posebno mlajši, porabljali za poljedelsko delo? Na ta način bi preprečili tudi preveliki naval brezposelnih delavcev v mesta.

Generalni govornik, Mladočeh Šileny, je izvajal, da posl. Seitz gotovo ni stavil svojega predloga v svrhu obstrukcije, temveč, da že začetkom zasedanja opozori vladu na najnujnejše potrebe ljudstva. Obžaloval je germanizatorične namene vlade in jej očital, da je zanemarila množino predlogov in nasvetov, ki so jej bili stavljeni v svrhu zboljšanja kritičnih razmer male industrije, poljedelstva in delavstva.

Nemški liberalci Kink je trdil, da jeden glavnih vzrokov gospodarske bede tiči v neprestanih narodnih in verskih bojih. Zadrževal je slednjič od vlade, da, kakor zna najti potrebna sredstva v vojaške svrhe, tako naj bi tudi našla sredstva, da preskrbi delo brezposelnih delavcev.

Nujnost Seitzvega predloga je bila soglasno vsprejeta in istotako je zbornica soglasno sklenila, da se predlog posl. Seitzja z vsemi tozadevnimi resolucijami vred izroči gospodarsko-političnemu odseku.

Seja se je zaključila ob 6. uri popoldne. Danes je zopet seja.

O položaju. Parlamentarno obzorje se je začelo za dra. Körberja, ki si je bil že tako lepo uredil ves svoj program, nepričakovano oblačiti. Prepriča se bržkone tudi on, kakor se je prepričal že marsikateri njegovih predsednikov, da se v Avstriji ne da več tako lahko vladati — po šabloni — kakor je to šlo nekdanj, ko so bile med avstrijskimi narodi uloge tako lepo razdeljene, da so Slovani le dajali, Nemci pa prejemali in vladali. Dr. Körber ima sicer kaj sladke govore in tudi slovanskim narodom je že obljubil marsikaj; ali dejanja ima za nemško-nacijonalne težnje, in to bolj nego katerikoli njegovih prednikov.

Jako dvomljivo je postalo, da-li se uredniški njegova srčna želja — da bi namreč državni proračun spravili pod streho še pred božičem!

Nujni predlogi so se začeli vedno bolj kopičiti in v nobeni nemški stranki ni videti prave resne volje, da bi se potegnili za hitro rešenje proračuna. Le med nemškimi strankami so se začeli kazati nekako poslušne, da-li rešili svojega zvestega zaščitnika dra. Körberja. Že vedo — zakaj. Od Taafeja sem niso bile menda nemške stranke še za noben kabineto tako zavzete, kakor so za dr. Körberjeve.

Kakor hitro se je začelo govoriti o paden dr. Körberjevega ministerstva, požurilo so se nemške stranke ter storile sklep da sopripravljene storiti vse mogoče, da se reši proračun in so naznanile ta svoj sklep zborničnemu predsedništvu.

Slovanske stranke pa z neko mrzlostjo in apatijo motré dogodke v parlamentu, ter mirno gledajo, kako Körberjev kabinet polagoma omaguje pod težo svoje — pristranosti avstrijskim Slovanom na škodo. Nemškim strankam seveda ni toliko do tega, da se reši proračun; le rešitev dra. Körberja jim je na srečo.

Naravno je torej, da slovanske stranke nimajo niti najmanjšega vzroka, da bi se brigale za usodo g. Körberja. Niti Poljaki se ne morejo več ogreti za srčne bolečine dr. Körberja.

Medtem pa, ko so nemške stranke v popolni disharmoniji med seboj ter soglašajo le v simpatijah do nemško-nacijonalne politike dra. Körberja, opaziti je zlasti med češkimi strankami zbliževanje, ki more v nasvzbujati boljše nade v prihodnost. Sporazumljenje vseh čeških strank: mladočeške, češkega konservativnega veleposestva, agrarcev in radikalcev, za vzajemno postopanje je baje toliko kakor gotova stvar in tudi s češkimi narodnimi socijalisti se bodo vršila pogajanja. Združena češka delegacija bo v zbornici mogoč faktor, preko katerega ne bo mogel preiti na dnevni red niti isti dr. Körber, ki sicer tako rad bagatelizira pomen slovanskih strank in meni, da že zadošča dolžnosti avstrijskega predsednika ministrov, ako verno sluša, kako diše in kiha veliki — patrijot Hermann Wolf. Tudi glede zveze vseh slovanskih strank v parlamentu, o kateri so govorili te dni posebno nemški listi, stvar baje ni prav brez nade.

Slednjič je tudi v poljskem klubu začela veti nekoliko bolj sveža in bolj slovanska sapa; opozicijska struja proti Körberjevi vladi se je začela močnejše oglašati. Poljski klub misli slediti politiki svobodne roke in že to bi bilo ugodno znamenje, gotovo ugodnejše, nego bi bilo, ako bi se dali Poljaki zlorabljati za kako nemško-poljsko zvezo, katera menda ne bi bila ravno nevšečna dr. Körberju, da bi s pomočjo iste rogel tem lažje ostalim Slovanom dajati okusati svojo — objektivnost.

S kratka: tudi g. Körber se utegne prepričati, da so naravne razmere vendar-le močnejše, nego pa najlepše besede ministrov.

Razpuščenje hrvatskega sabora. Iz zagreških listov posnemamo, da niti v vladni stranki niso slutili do zadnjega hipa, kako presenečenje jim pripravlja grof Kkuen Hedervary. Opozicijski krogi se ne varajo glede vzrokov, ki so bili odločilni, da je ban izposloval na najvišjem mestu, da se je razpuščenje sabora izvršilo na tak nenaden in presenetljiv način. V reskriptu, ki ga je prečital ban v saboru in s katerim je bilo naznanjeno razpuščenje, je sicer naveden ta vzrok, da treba, da zbornici v Budimpešti in v Zagrebu soglašati glede period zasedanja. — To bi bil res jako tehten razlog. Ali opozicijski krogi so uverjeni, da so bana vodili vse drugačni pomisleki. In temu prepričanju daje »Agramer Tagblatt« izraza z nekaterimi vprašanji. Ako se že polaga važnost v to, da periodi zasedanja obeh zbornic soglašati tudi časovno, zakaj pa ni potem ban predlagal razpuščenja hrvatskega sabora tedaj, ko so se vršile volitve na Ogrskem? Zakaj je čakal do sedaj, do pozne jeseni, ko nastopajo slaba vremena? Ni si treba mnogo razbijati glave radi pojasnila na ti vprašanji. Kdor ve, kako je madjaronski zistem na Hrvatskem proračunjen in v to, da volja naroda ne pride do veljave, da je večina sabora v rokah ljuilij, ki služijo zistemu in niso tolmači narodne volje in od katerih se Madjarom ni bati, da bi se kakor si bodi postavili po robu kršenju samostojnosti in avtonomije Hrvatske, kakor je to kršenje opazati vsaki dan in v vedno drznejem tempu: kdor ve vse to, ne dvomi, da je grof Khuen Hedervary hotel doseči dvojno: z volitvami v pozni dobi in ob slabih vremenih je hotel otežiti narodu udeležbo na volitvah, a z nenadnim razpuščenjem sabora in neposrednim razpisom volitev je hotel doseči, da opozicija ne bo imela časa za potrebno organizacijo in agitacijo!

Kaj se briga zistem na Hrvatskem, da je tako postopanje direktno naperjeno proti duhu, proti principu konstitucionalizma? Vlada, ki hoče vladati res v konstitucional-

nem duhu, to je po volji naroda, taka vlada bo gledala, da olajšuje narodu udeležbo na volitvah, bo dajala potrebnega časa, da v volilni borbi morejo priti do veljave vse struje javnega menenja, vsa politična stališča in načela in vlada bo potem prepuščala volilcem, naj se neodvisno in svobodno izrazijo za to ali ono strujo. Madjaronski zistem na Hrvatskem pa ravno tega noče, ker noče, da bi vladala volja naroda, ampak je ravno za to tu, da vlada po diktatu iz Budimpešte. In vse to vzlic avtonomiji, vzlic samostojnosti, zajamčeni Hrvatski po državnih pogodbah in vzlic dejstvu, da Hrvatska ni sestavni del ogrske države, ampak državna tvorba za-se.

Koalirana opozicija je priobčila v »Obzoru« in »Hrvatski« članek jednake vsebine. S tem je povedano, da bo koalirana opozicija zložno postopala. To pa je tudi jedino kar more res odgovarjati potrebam trenutka, potrebam ob sedanjih okolnostih. Kdor se v takih kritičnih časih ne more povspeti do tega nazora, ta je prejednostavno — ni hrvatski rodoljub. V rečenem članku pa koalirana opozicija podaja tudi dokaz, da se v polni meri zaveda resnosti dogodkov, z vsklikom: Domovina je v nevarnosti! Narod si sedaj ne more želeli družega, nego zložno delovanje vseh boljših svojih sinov za svete pravice naroda. Oni, ki so poklicani, da vodijo narod, bi se težko pregrešili pred Bogom in zgodovino, ako bi ne slušali vzdihov naroda. Danes je le jedno potrebno: pomagati domovini! V imenu ljubezni do domovine stopa opozicija v volilno borbo in odovarja na vprašanje »Quit nunc?« s klicem: vršite vsi svoje konstitucionalno pravo in z istim združenju državljansko dolžnost!

Strah Madjarov pred ruskim jezikom. »Budapesti Hirap« obžaluje, da Ogrska stopa v stadij gospodarske države predno se je popolnoma razvila kakor narodna država, ker gospodarsko življenje ima jedno črno stran in ta je: egoizem. Ogrsko so dosedaj vzdržavale nepretržne žrtve pojedincev, a kaj bo iz Ogrske, ako se uredi po političnih in gospodarskih interesih? Ruski jezik baje najizdatnejše širi panslavizem, izdatnejše nego ruski generali, ruski topovi in ruski svečeniki. — Rečeni list piše v svojem madjarškem strahu: »Njegovim razširjevalcem pa je postal tudi avstrijski svet iz gospodarskih razlogov...

V dunajskih knjigarnah zavzemajo ruske knjige prvo mesto. In to so nemške knjigarne, ki avstrijskim Slovanom prodajajo ruske knjige. Neki madjarski učenjak je opozoril pisca tega članka, da se v Pragi nabijajo ruske knjige samo v izložbah nemških knjigarn. Zastoj bi jih iskali v slovanskih knjigarnah... Neizmerna je mržnja, ki v Avstriji deli Slovane od Nemcev, a glej: avstrijskega Nemca ne moti ta mržnja, ko gre za gospodarske interese. Verjetno je, da bi on zbok gospodarskih interesov pomagal slednjič še celo zrušiti državno jedinstvo Avstrije. V službi vsegamoččnosti ruskega jezika te esence panslavizma, stoji danes, takorekoč, ves avstrijsko-nemški gospodarski svet morda se niti ne zaveda dalekosežnosti in nevarnosti svojega postopanja. Avstrijski Nemec se v gospodarskem poslovanju obrača do Poljaka, Čeha, Malorusa, Slovenca, Srba — v ruskem jeziku. Avstrijsko-nemški gospodarski faktor dela ruski jezik internacionalnim jezikom Slovanov, katerim je bila prej nemščina internacionalni jezik... A ker ta Nemec mrzi Slovane monarhije, ne rabi njih jezikov, pač pa z ruščino zadovoljuje narodni občutljivosti njihovih...

V Karlovih varih, Marijinah in Francovih toplicah, ruski napisi nadomestujejo druge slovanske napise, a to ni napravljeno radi ruskih gostov, ker je tu dvakrat več Poljakov; a tudi Čehom, ki so tam doma, ne izkazuje uprava toplje toliko pažaje. In glej: ako postavimo razvoj države na isti gospodarski temelj, podpirali bomo prizadevanje, ki gre za tem, da razbije državno jedinstvo. Z ozirom na to gledamo s strahom, ne na Avstrijo, kjer bi svoboden, individuvalen razvoj pojedinih narodov bil le v našem interesu, ampak na Ogrsko, ki se, predno je popolnoma razvila narodno (seveda madjarsko) individuvalnost in predno je došla do izključne premoči, meče v borbo za gospodarsko samostalnost. Madjari mislijo bržkone da njihov jezik postane internacionalen. Ako pričakujejo to, bodo bržkone morali še precej dolgo čakati. Tako pripomnja »Hrvatska« k izvajanjem madjarskega lista.

Nam pa se zdi, da so ta izvajanja vredna,

da jih uvažujemo, ravno zato, ker jih je diktiral strah. V teh izvajanjih je zato mnogo pretiranega in tudi naravnost neresničnega, ali ravno strah Madjarov pred ruskim jezikom je migljaj Slovanom, katerega naj bi ne prezirali. Kajti: naj je v izvajanjih madjarskega lista še toliko pretiranega, oziroma tendencioznega, fakt stoji vendar, da si ruski jezik z elementarno silo, izvirajočo iz lastne notranje kulturne vrednosti ter iz številne, politične in gospodarske sile naroda ruskega z vsakim dnem pridobiva tal tudi v neslovanskem svetu in so ruski literarni produkti na evropskem tržišču jako iskan in cenjen predmet. Kakor rečeno: strah Madjarov pred ruskim jezikom naj bi bil Slovanom v migljaj, kako morejo priti do kulturne veljave, jednakorodne oni družih kulturnih narodov, in po tej poti tudi do narodne ter sledajoče nadvladovalne mednarodne, svetovno-politične veljave.

Otvoritev italijan. parlamenta. Rimski listi poročajo, da se italijanski parlament otvori dne 18. novembra. Na dnevni red pride takoj proračunska debata.

Vojna v južni Afriki. Iz Bruselja poročajo, da se je poveljnik Botha se 4000 možmi vtaboril med Wakkeistrom in Ernelo. Tudi v gozdu pri Wynburgu da je skritih veliko število Burov.

Lord Kitchener brzojavlja iz Pretorije, da je Burum zopet odvel dva topa, katera so mu bili svoječasno odvedli. Nekateri londonski listi poročajo, da Buri kupujejo topove.

Ministerski svet, ki je sklican na večerajšnji dan radi posvetovanja o položaju v južni Afriki, se je odgodil, ker želi kralj Edvard prej vsprejeti v avdienci ministerkega predsednika Salisburyja, predno stori kabineto kak sklep o nadaljnjem postopanju v južni Afriki.

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri zvečer svojo zadnjo sejo pred obnim zborom. Ker je določiti še več važnih stvari, prosimo odbornike, naj pridejo prav gotovo. Začetek seji bo ob 7. in pol uri in ne, kakor je sicer, ob 8. in pol uri.

Občni zbor pol. društva »Edinost«. Mi smo že povdarjali razne momente, radi katerih bo občni zbor pol. društva »Edinost« prihodno nedeljo posebno važen. »Naša Sloga« pa piše: »Letošnji občni zbor pol. društva »Edinost« bo posebne važnosti za nas Istrane radi predstojajočih volitev za deželni zbor. Radi tega pričakujemo, da naši rodoljubi od vseh strani naše pokrajine prihite na to zborovanje, da se tam snidejo in dogovore z narodnimi prvaki.

Na znanje. Prihajajo nedeljo, o priliki obnega zbora političnega društva »Edinost«, bo, kakor vsako leto, vpisovanje novih udov. Navzoči blagajnik bo pa tudi sprejemal zaostalo članarino, kar naj blagobotno vzamejo na znanje oni gg., ki niso imeli prilike plačati med letom.

Ker ima naše politično društvo vse leto obilih stroškov, je želeli, da se upiše mnogo novih členov, ki bodo tako isto podpirali v njega delovanju in tem načinom pomorejo narodni stvari.

Volitve, ljudsko štetje in domovinski zakon, dajejo našemu političnemu društvu ogromnega dela in tudi stroškov; zato upamo, da ne bo ta naš klie — glas upijočega v puščavi!!

Iz škoflje tržaško-koperske. Župnik Ante Ellner se je povrnil na svojo župnijo v Veprine. Na njegovo mesto, kakor ravnatelj škofjskega konvikta, je prišel velečastiti g. Hinko Šonc. Veleč. g. Andrej Cink je šel za kapelana v Loko. Župnikom v Pomjanu je bil instaliran veleč. g. Vekoslav Šiferer. Gosp. Šime Červar je šel upravljati župnijo v Groznojnu.

Boj — za domovinsko pravico! Prejeli smo in objavljamo: Prve dni tega leta, ko so ljudje pričeli vlagati prošnje za podeljenje domovinske pravice na podlagi novega domovinskega zakona, smo bili vsi, ki poznamo tržaške magistratove, prepričani, da ne dosežemo z lepa, kar nam dovoljuje državni zakon in da bo treba borbe — prosimo: borbe za vršenje zakona! No, da si oimamo baš najprijetnejših skušenj z našo c. kr. vlado, smo v tem slučaju, ko gre za stvar, ki ne diši po politiki in narodnosti borbi in ki je vitalno vprašanje za občine, vendar pričakovali (Ne vsi! Op. uredništva.), da se naša vrhna politična oblast ob tem vprašanju z vso vneto zavzame za

izvedenja tega nujno potrebnega in toli ne-
strpno zahtevanega zakona ter da nam pri-
skoči na pomoč. Kraj vseh žalostnih skušenj
smo torej v tem slučaju pričakovali od c. k.
vlade, da bo branila nas. Tem neprijetneje
je bilo razočaranje, čim dalje smo opazovali
stvari. Čakali smo in čakali na prvo re-
šitev vloženih utokov! A mesto te smo čitali v
cenjeni »Edinosti«, da je vlada še le pred
kakimi 10 dnevi (!) poslala vso stvar
nazaj na magistrat!

V začetku je magistrat vračal le slo-
vensko pisane prošnje; zato je bilo naše ma-
nje razumno ljudstvo nekako nejevoljno, češ:
se slovenskimi prošnjami ne dosežemo ničes-
sar, bilo bi torej umestnejše, ako bi pisali
laške prošnje! Naši narodni prvaki so se z
vso odločnostjo uprli pisanju laških prošelj
in prav so imeli, kajti potem je magistrat
začel vračati tudi italijanske in nemške pro-
šnje, sploh vse prošnje, brez ozira na jezik,
v katerem so bile pisane!

Za poskušajo se je bilo napravilo par
laških prošelj za laške stranke, ali avstrijske
pripadnike; ali tudi ti morajo čakati isto
tako, kakor čakamo mi, magistratu tako —
priljubljeni Slovani!

Pomoči, ki smo je pričakovali od pri-
morske vlade, pa je ni; in je, kakor vse kaže,
tudi ne bo takó hitro. Gospóda imajo
gotovo mnogo nujnejšega posla,
nego smo in naše prošnje!

Ostaja nam še zavest, da moramo
zmagati za vsako ceno, ker, četudi ni nobe-
negatu, ki bi branil ta državni zakon, ga pa
hočemo braniti mi in naše narodne občine!

Mi, se svoje strani, hočemo storiti vse
korake v dosego svojih pravic, kakor hočemo
tudi pomagati našemu ljudstvu v občie, toda
škoda, ki nastane po krivičnem zavlačevanju,
ne bomo trpeli mi, ampak trpele jo bodo v
prvi vrsti naše občine, katerim bodo naša
mestna gospóda še nadalje skušali nakladati
težka bremena bolniških in drugih stroškov!
Dobro bi bilo, da se občine postavijo v bran
in to z združenimi močmi, kakor je to pri-
poročal na tem mestu gosp. tajnik št. 1.

Za tako akcijo pa treba organizacije,
in to brze organizacije, ker tu se množi
škoda z vsakim zamujenim dnem.

Nekaj se je bilo menda že ukrenilo za
ustanovljenje društva županov in (ako se ne
motim) se je tudi že ustanovilo in volil od-
bor. Kaj menite, ali ne kaže ravno slučaj z
domovinskim zakonom na potrebo, da društvo
začne delovati?! Sklepal naj bi se takoj shod,
ali ne samo županov, ampak došli naj bi
tudi in zlasti občinski tajniki, ki imajo v mno-
gih občinah vse take stvari v rokah! Na
tem shodu naj bi se določila taktika v na-
daljnjem skupnem postopanju. V tem slu-
čaju naj bi nobena občina ne gledala na
stroške, ker se bodo isti stotero izplačevali,
ako se zakon izvrši v določenem času!

Na delo torej — in takoj!

Bivši tajnik.

Na uvaževanje. Pišejo nam: Svoječasno
smo pričakovali, da bo tržaški magistrat imel
vsaj toliko potrpljenja do blizu večine
prebivalstva, večine, ki jo sestavljamo mi, ne-
patentirani meščani, da bo naše prošnje za
domovinsko pravico odposiljal redarstvu, da
bi isto potrpalo 10 letno bivanje prosilec v
tej občini?

Varali smo se! Naši mestni očetje hočejo
s tem, da nam vračajo vse naše prošnje, do-
kazati, da smo mi, ki predstavljamo blizu
polovico vsega tržaškega prebivalstva, le
ljudje druge vrste! Kaj briga naše žide to,
da smo mi tu rojeni, da so od mnogo nas celo
očetje bili rojeni v Trstu?! Oni gledajo le kedo
je camorist ali pa vsaj laški podanik — in
le za take so pripravljeni izdajati dekrete —
ne samo občanstva, ampak jih imenujejo celo
takozvanimi cittadini. Nam pa enostavno
vračajo prošnje, ako so iste slovenske, z
opazko, da ne umejo jezika!! Na eventuelno
laško sestavljene prošnje pa izjavljajo, da ni
dokazano 10-letno bivanje!

Komično, da ne rečemo: sramotno je,
dejstvo, da se tudi prošnje, spisane od urad-
nikov na magistratu — seveda za drag de-
nar — vračajo sedaj, ker niso — pravilno
sestavljene!!

Naš urad, ki ga je ustanovilo politično
društvo »Edinost«, je tudi pogršel v za-
četku, zanašaje se na iste magistratne urad-
nike; no, ta urad sedaj brezplačno poprav-
lja vsako pogreško, med tem ko morajo cni,
ki so se posluževali magistratnih organov za
sestavljanje prošelj — plačevati zopetne
stroške!

Ker vemo, da je vse polno onih, ki pi-

šejo prošnje za podeljenje domovinske pra-
vice, moramo svetovati dotičnikom, naj
najprvo napravijo ulogo na c. k. redarstveni
urad, kateri izda potrdilo o 10-letnem bivanju
v tej občini in potem šele naj odpošiljajo prošnje
s priloženim redarstvenim potrdilom.

Toliko na uvaževanje.

Nekaj novega. Da si ne boste razbijali
glav, kaj neki more biti novega v našem
Trstu, bodi vam povedano hitro, da so na
našem centralnem redarstvenem uradu dali
napraviti nove tablice, ki naj služijo Itali-
janom v kažipot po omenjenem uradu!

To je najnovejši pojav c. k. ravno-
pravnosti!

Vsi nadpisi in na vseh tržaških c. k.
uradih — le s par izjemami — so naprav-
ljeni ali samo v laškem jeziku, ali pa je laški
jezik na prvem mestu, kakor da je Trst kje
tam v Kalabriji!

Zapisnik ali »Protocolo« na našem re-
darstvenem uradu so tudi preložili z desne
na levo, toda g. Pasquali je še vodja tega
urada! Priporočali bi temu uradniku, da ne
pusti čakati strank pred oknom; to ni pri-
jetno, čeprav je v sobi cela družba lepih —
gospie! Ni prijetno to za stranko, tudi če je
ista slučajno — slovenska!

Iz pred naših sodišč. Včeraj se je vr-
šila pred tukajšnjim deželnim sodiščem raz-
prava proti 29-letnemu Viktorju Germanu
pok. Ivana, rojenemu v Trstu, pristojnemu v
Buzet in proti 20-letnemu Angelu Masé pok.
Roka, rojenemu v Trstu, pristojnemu v
Tione (Trentin) in sicer radi javnega nasil-
stva proti stražarjem. Proti Germanu pa še
radi povrnitve v Trst, da si je izgnan. Obso-
jena sta bila: German na 14 mesecev težke
ječe, poostrene z enkratnim postom vsaki
drugi mesec in Masé na 6 mesecev težke
ječe, poostrene z enkratnim postom na mesec.

Nadalje se je vršila razprava pred istim
sodiščem proti 28-letnemu težaku Amadeju
Pittanu radi zločina tatvine in prestopka
povnerjenja na škodo trgovca Jurčeva. —
Obtožene je bil obsojen na 6 mesecev težke
ječe, poostrene z enim postom na mesec.

Aretiranje nevarnega anarhista. 36-
letnega čevljarja Florino Sarzoretto iz Tre-
visa, so italijanske oblasti opisale kakor ne-
varnega anarhista. Pred časom soga v Milanu
aretirali, zmerili in fotografirali. Pred par
leti so ga izgnali iz Švice, in takrat so bila
tudi naša oblastva obveščena o njem. Neko-
liko mesecev sem je bil ta nevarni anarhist
skrit v našem mestu.

Predsinonjim pa so ga v starem mestu
našli redarji in ga zaprli. — Sarzoretta izroče
laškim oblastim.

Drobne vesti. Konj ga je udaril.
19-letni delavec Ignacij Vivante, stanujoči v
zagati degli Orti št. 2, je iskal včeraj zdrav-
niško pomoč, ker ga je brenil konj. Rana je
nevarna.

Nesreča na delu. Včeraj je bil
vsprejet v tukajšnjo mestno bolnišnico 27-
letni mašinist Marcel Baat, stanujoči v ulici
Rossetti št. 13, ker se je na parniku »Impe-
ratrix« nevarno poškodoval.

Nagla smrt. 50 letnega uradnika Jo-
sipa Miola, službujočega v delavnici Modiano
in stanujočega v ulici Manzoni št. 2, je zadela
včeraj na delu kap. Poklicani zdravnik ni
mogel drugega, nego konstatirati nastopivšo
smrt.

Beg. Gospa Adolfini M. je ovadila
včeraj na policijo, da jej je 26 letna Fede-
rika R. pobegnila in odnesla seboj neki zaboj
z obleko, vredno 60 kron.

Smrt na delu. Med mnogimi, ki po-
pravljajo in delajo na cesarskem gradu v
Miramaru, je bil tudi 36-letni mizar Matej
Kalin, stanujoči na Proseku. Prišedši včeraj
na delo, se je Kalin podal na stavbo, kake
4 metre visoko. Kar je zgubil ravnotežje in
padel doli na kamenje in se hudo poškodo-
val. Prestrašeni tovariši njegovi so ga pre-
vidno vzdignili in položili na neki divan, za-
jedno pa so telefonirali po zdravnika.
Za malo časa potem je prišel zdravnik z
zdravniške postaje, ki pa ponesrečeneu ni
mogel več pomagati, ampak je konstatiral,
da je že nastopila smrt. Na lice mesta sta došla
orožnika s Proseka in si zabeležila vse po-
trebne podatke. Truplo nesrečnega moža so
prenesli v mrtvašnico na Prosek.

Samomor. Včeraj zjutraj se je usmrtil
na grškem pokopališču trgovec Sokrat Sari-
dachi, stanujoči na trgu Cordaiuoli. Na lice
mesta sta prišla višji komisar Zekely in in-
špektor redarjev Nemarnič. Ni brez pomena
ozirom na ta samomor, da se je leta 1899

tudi samomorilec starejši sin Nikolaj usmrtil
ter da se je malo časa potem njegov mlajši sin
poskušal utopiti blizu svetilnika, ali bil je
za čudo rešen. Sedaj torej je pa še oče po-
ložil roko na lastno življenje, zapustivši ženo
in rečenega sina.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer
ob 7. uri zjutraj 14° 8. ob 2. uri popoldne
17° 5. C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.1
— Danes plima ob 7.35 predp. in ob 8.17
pop.; oseka ob 1.52 predpoludne in ob 2.11
popoldne.

**Ženski podružnici družbe sv. Cirila
in Metodija** je podarila blagorodna gospa
Antonijeta Šabee 30 K, mesto šopka gđe.
Milki za god.

Na gledališki predstavi pri malem Milku
Šabee o priliki njega rojstnega dne se je na-
bralo 2 K. Živeli! Najsrčnejša hvala.

**Plesni odsek »Trgovsko-izobraževal-
nega društva«** vabi na plesni venček s ša-
ljivo igro, ki bo v nedeljo dne 27. oktobra
1901 v prostorih »Slovanske Čitalnice« (ulica
Francesco št. 2).

**Bratovščina sv. Cirila in Metoda v
Trstu** vabi svoje pevce, da se zberejo v
soboto zvečer ob 8. uri v šoli pri sv.
Jakobu. Ob tej priliki se jim predstavi novi
pevovodja in se začnejo tudi pevske vaje.

O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× Popravek. V točko 6. odgovora
županu Mahničju v Dekani (št. 243 »E-
dinosti« od 22. oktobra), se je urinila tiskovna
pomota. Tam je rečeno, da ljudje plačujejo
po 2 K za vsako izkaznico soli; statí pa bi
moralo po 2 krajearja.

× Samomor. V Opatiji se je vrgla
iz okna svojega stanovanja v dvoreu »Jenny«
sestra okrajnega glavarja v Voloskem, gea.
Pavlina de Scarpa. Vzrok samomoru ni znan,
sumi pa se, da je nesrečna ljubezen kriva
temu obupnemu činu glavarjeve sestre.

Vesti iz Štajerske.

— Zasramovalce Boga. Te dni
je bil pred okrožnim sodiščem v Mariboru
obsojen neki poštni sel. Imel je navado, da
je svojega — psička jemal v naročje in mu
govoril »večerno molitve«. — Na
opomine sosedov pa je odgovarjal še z dru-
gimi bogokletnimi besedami. Slednjič je stvar
prišla sodišču v roke, ki je — seveda v
tajni razpravi — obsodilo grdobneža v 4 me-
sece ostrega zapora.

— Vsenemško — to še ne za-
došča. Nedavno temu smo poročali, kako
sta poštna uradnika na Pragerskem krulila
nad neko stranko, da mora govoriti nemško,
ali pa naj se pobere, da je tam nemški poštni
urad itd. itd. — Sedaj pa je jeden teh dveh
gospodov odnesel pete in s petami tudi 5000
kronice tujeja denarja! »Süddeutsche Presse«
vsklika: Res, fleten — nemški poštni urad!
Mi svetujemo, naj se ta urad sedaj sloveni-
zira in naj se namesti domač uradnik, ki bo
z znal z ljudstvom govoriti in ki se bo trosil za
»Südmareko« denarja, ki ni — njegov!

Vesti iz Koroške.

Ali so — kulturne razmere to!
V Labuach je umrl otrok. Pogreb je imel
biti ob 8. uri zjutraj. Ali zastoj so čakali
na zdravnika ali njegovega namestnika, ki bi
ogledal mrtliča. Ker duhovnik ni mogel ča-
kati, so odnesli otroka na pokopališče, kjer je
duhovnik izvršil svojo dolžnost. Ali zagrebli
niso otroka, ker so mislili, da zdravnik
mora priti vsaki hip. Ali ni ga bilo do zve-
čer. Torej od osme ure zjutraj do zvečer je
moralo mrtvo truplo čakati — v odprtem
grobu na milost človeka, ki je bil pravo-
časno obveščen, a se mu ni ljubilo vršiti
svoje dolžnosti! Pa to se ni zgodilo morda kje
na Turškem ampak na Koroškem, kjer vlada
kultura.

Na celovški gimnazij je vstopilo
letos 482 dijakov, med temi 88 Slovencev.

Razne vesti.

Zdravje grofa Tolstega. Iz Petrograda
poročajo, da je veliki ruski pisatelj grof Lev
Nikolajevič Tolstoj zopet obolel in da mora
ležati v postelji.

**Pridobninske/deželne komisije za
Trst in okolico,** za Gorško-Gradiščansko,

ter za Istro so se sešle predvčeraj pod predsed-
stvom dvornega svetnika in finančnega rav-
natelja Otona viteza pl. Zimmermanna v
skupno sejo.

Mimo rešitve nekaj prizivov zoper ne-
kontingentovno pridobnino davčnih zavezan-
cev, ki plačujejo več nego 2000 K (I. raz.),
bila je naloga združenih komisij, da oddado
svoje menenja o primernosti kontigenta davčne
družbe I. razreda v svrhu razprav pridob-
ninske kontingentne komisije na Dunaju glede
končne določitve kontigenta za priredbeno
dobo 1902/1903.

Po dovršenem posvetovanju bile so seje
pridobninskih deželnih komisij za Gorško-
Gradiščansko in za Istro, in sicer vsake ko-
misije posebej, v kateri so bili rešeni prizivi
zoper nekongigentovno pridobnino, došli iz
teh dežel od davčnih zavezancev, spadajočih
po predpisu davka v II., III. in IV. raz-
red, ter oddana menenja o kontingentih teh
davčnih družeb.

Brzjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 25. (B.) — Zbornica poslancev.
— Začetek seje je danes zakasnil do 12. ure
in tričetrt, ker se je predsedništvo pogajalo,
da bi se nujni predlogi zapostavili. Predsed-
nik je prijavil zahvalo cesarjevo na častit-
kah povodom zaroke nadvojvodinje Elizabete
Marije.

Zbornica je na to sklenila dati gospo-
darskemu odseku nepodaljšjiv rok 14 dni,
da predloži svoje poročilo o željah podod-
bora, tičočih se odprave borzne trgovine na
termine. Na to je minister za pravosodje od-
govarjal na več interpelacij in je za tem zbor-
nica prešla v razpravo o nujnih predlogih posl.
Elderscha in Černyja glede splošnega zavaro-
vanja za starost in invaliditeto.

Seja traja dalje.

Nesreča na železnici.

DUNAJ 25. (B.) Na cesti Marx-Mei-
dling je sinoči osebni vlak lokalne železnice
Dunaj-Guntramsdorf zajel neki dvouprežni
voz. Lokomotiva je skočila s tira. Kočijaž in
konji so prišli pod lokomotivo in so jih mogli
rešiti še le po dolgem trudu. Kočijaž je umrl
na dolbenih poškodbah.

Uzrok nesreči še ni določen. Bržkone je
kočijaž zaspal na vozu in ni čul danih zna-
menj. Eden obeh konj je ubit.

Dogodki na Španjskem.

BARCELONA 25. (B.) Policija je za-
prla nekega iz Turina došlega italijanskega
anarhista imenom Lacroir de Marchi. Pri
njem so našli popolno listo anarhistov v
Barceloni.

Štrajk čevljarjev.

NANCY 24. (B.) Sindikat čevljarških
pomočnikov je sklenil na zborovanju, ki se je
vršilo včeraj, da nastopijo splošni štrajk v
vseh delavnicah v Nancy.

Dogodki v Kitaju.

LONDON 25. (B.) »Times« javlja iz
Šangaja, da je cesar na krepko prigovarjanje
podkralja Čang Či-Tung in drugih podkraljev
na jugu proti mandžurijski pogodbi odgovoril
z vprašanjem, kaka sredstva da nasvetujejo
podkralji za odpor proti Rusiji in koliko
nade imajo, da jih bosta Anglija in Rusija
podpirala.

LONDON 25. (B.) »Standard« javlja iz
Šangaja, da je Jung-Lu v tajnem poročilu
na Li-Hung-Čanga pisal, da cesarica udova
nujno želi stopiti do Rusije v prijateljske odno-
šaje, ker da je Rusija obljubila, da prepreči
vse tuje napade in čuvati cesarico udovo v Pe-
kingu.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, 10 Piazza Rosario št. 2
vogl (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.

Vezovnik Vekoslav

mesar

v „Slovenskem domu“

na trgu sv. Jakoba št. 3

priljubljen cenj. slovenskemu občinstvu svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba točna.

Svoji k svojim!

Uradnik

vešč odvetniških poslov, vajen koncepta v jugoslovanskih in nemškem jeziku, želi namješčenja. Ponudbe pod »Uradnik« na upravo »Edinosti«.

„Edinost“

se prodaja razven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojani in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Novo pekarno

in sladničarna sem odrl v ulici Molin a vento, na oglu ulice dei Gradi. Vsaki dan trikrat frišen kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh sogov za vsak stan od najbojšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in tpe, ogledala, žime za patno, razne tapetarije itd. Da tudi na obrok.

Pekarna in sladničarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih egerskih mlinov.

Operater kurjih očes,

(Kalistv) van specializirani Gordini, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6. pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in raznih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

„Durator.“

Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—tedne made svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih vede ne obrabi. Cena jedni skatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirodnicah, specijalnih prodajalnicah, trgovinah z ravnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franco naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“ Fran Benčič v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarov. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini.

Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5—14, ravno take podšite s kožuvinno po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18—32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50—4.50, finiješe od gl. 5—9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3—12 let od gl. 2.0—10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškega (zlojeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejema izdelovanje oblek po meri ter se še posebno vdočiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdoči ponarejenj vdoči 100 gld. nagrade.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfiniješe testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfiniješih kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

THE MUTUAL

zavarovalna družba za življenje v New-York-u.

Ustanovljena 1842.

Čisto vzajemna.

Splošno premoženje dne 1. januarja 1901.

1.607,625.487.39 kron.

Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900.

42,873.909 kron.

Cela pokritna svota za vsa v Avstriji zaključena zavarovanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu uradu na Dunaju.

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo

na Dunaju I., Lobkowitzplatz št. 1.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste. iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Vdobja se v vseh lekarnah, mirodnicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

Florijan Gugmayerjev

Vdobja se v vseh lekarnah, mirodnicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

GUGI

kemično suha voda

za izpiranje madežev

Skrivnost kemičnega izpiranja

madežev na oblekah!

V mojem zavodu za kemično pranje na najmanj 10.000 volnenih, baržunastih svilenih oblekah in onih iz Kamgarna natančno preskušano odpravi v eni minuti vse madeže vsled olja od bičiljev kakor tudi vse druge olja, maščobe, petrolej kakor tudi maž od vosov, sosebno pa

vsaki madež

brez drgnjenja, brez pranja, brez ščetanja odpravi „GUGI“.

Cena steklenici 80 st. Razprodajalci vdoče primeren odbitek.

Glavni zastop za Austro-Ogersko:

Viljem Mocsari

Dunaj, I.

Nibelungengasse št. 11.

V Trstu ga prodaja:

Ignacij Wohl, na borznem trgu 4.

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšje sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasij. zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšje sredstvo za čiščenje zob. Kdor redito rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Pozvetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilfstrasse 38. I nadstr

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjšega.

— Najfiniješe testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žito, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osebje ter sprejema pogrebe kateregakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov pri spremljevanju pogrebov na pokopališče.

nastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popraviljanje starega obuvala.

Remeljui v velikem izboru, bukovne debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novel za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltz, Gablounz, Gradce Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 1/2 % provizije.

inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

lamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente / Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati pa srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo zaveza za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nege da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirajo zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najčnejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Vino iz VISA	34 "
Fino vino iz VISA	38 "
Vino Opollo	40 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja

NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 2 K. avst. velj.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarov v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.